పశ్చిమ బెంగాల్ ఎన్నికల సమీక్ష

రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు సమితి నివేదిక

పశ్చిమ బెంగాల్ ఎన్నికల ఫలితాలను గురించి ఆ రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు సమితి సమావేశం చర్చించి, ఈ సమీక్షను ఆమోదించింది. భవిష్యత్తులో పార్టీ నిర్వహించవలసిన తక్షణ కర్తవ్యాలను కూడా సమితి నిర్దేశించింది.

పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు సమితి ఏప్రిల్ మొదటివారంలో సమావేశమై, రాష్ట్ర మూడవ జనరల్ ఎన్నికల ఫలితాలను సమీక్ష చేసింది. ఈ సమావేశం అయిదు రోజులు జరిగింది. ఈ సమావేశానికి 101 మంది, 86 మంది సభ్యులు హాజరైనారు. ఎన్నికల ముసాయిదా సమీక్షపై జరిగిన చర్చలో 59 మంది పాల్గొన్నారు. కొన్ని సవరణలతో ఆ ముసాయిదాను సమితి ఆమోదించినతర్వాత, రాబోయే రోజుల్లో పార్టీ అనుసరించ వలసిన తక్షణ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించింది. ఈ కార్యక్రమం 16 అంశాలతో కూడి వుంది. ఈ సమావేశానికి శ్రీయుతులు భూపేష్‌గుప్త, పి. సి. జోషీలు హాజరైనారు. పార్టీ పత్రిక అయిన 'స్వాధీనత' ఇంకా ఎక్కువగా అమ్ముడుపోయే విషయంగురించికూడా ఈ సమావేశం చర్చించింది.

ఈ సమావేశం ఈ దిగువ నిర్ణయాలను తీసుకుంది:

నిరాయుధీకరణ కొరకు రాష్ట్రంలో ప్రజాభిప్రాయాన్ని సమీకృతం చేయాలి. అందుకుగాను, మతమత, రాజకీయాభిప్రాయాలతో నిమిత్తం లేకుండా, చిత్తశుద్ధితో కూడిన శాంతి కాముక ప్రజలందరినీ విస్తృతపరచాలి ఈ పార్శ్వభూమిలో నిరాయుధీకరణ సమస్యపై ఎటువంటి సెక్టేరియన్ దృక్పథం ఉండరాదు. త్వరలో జరుగబోయే యువజనోత్సవాల్ని జయప్రదం చేయడానికి పార్టీ శాఖలన్నీ కృషి చేయాలి

కలకత్తా నగరాన్ని పెంపకం పై రాష్ట్రంలో గల్గిన ప్రాంతాల రైతుల్లో అసంతృప్తి ఉంది. ఆ సమస్యలపై రైతుల అభిప్రాయాన్ని సేకరించి, వారి ఆగ్రహం సరిగా వ్యక్తి మయ్యే రూపంలో కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలి.

ఎన్నికల సమీక్ష

ఎన్నికల ఫలితాలపై రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు సమితి ఆమోదించిన సమీక్షయిది:

"ఎన్నికలు జరిగిపోయాయి. ఈ సారి ఎన్నికలు పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రజలను కదిలించినంతగా, లోగడ ఎన్నడూ కదిలించలేదు. మామూలు గ్రామాల్లో వున్న ప్రజలను సహితం ఈ ఎన్నికలు కదిలించాయి. ప్రజలు పెద్ద బహిరంగ సభలు, ఊరేగింపులు, పోలింగుల్లో విరివిగా పాల్గొనడంద్వారా, వారికి ఎన్నికలపట్ల గల ఉత్సాహం పాక్షికంగా ప్రతిబింబితమైంది. ఈ సంవత్సరం జరిగిన ఎన్నికల పోరాటం, పాలకవర్గ పార్టీకివ్యతిరేకంగా ప్రజాతంత్ర ప్రజల యొక్క పెద్ద రాజకీయ పోరాటంగా పరిణమించింది. గత రెండు ఎన్నికలకన్నా, ఈ ఎన్నికలు ఎక్కువ ఉద్రిక్తతని కలిగించాయి ఎక్కువగా విస్తరించాయి

ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం

ఈసారి ఎన్నికల యొక్క అత్యంత పెద్ద లక్షణం ఏమంటే, కాంగ్రెసు స్థానాలనుమార్చాలని పోరాటం సాగించడం. ప్రభుత్వాన్ని మార్చాలనే సమస్య పరిమితమైన మేరలో నే వున్నప్పటికీ, ఈసారి ఎన్నికల ఉద్యమం ఒక పెద్ద రాజకీయ పోరాటంగా మారింది. ఆ రాజకీయ పోరాటానికి ప్రాతిపదిక, ప్రత్యామ్నాయ ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వ నినాదము ఆ నినాదం ఇవ్వడానికి ఒక ప్రత్యేక లక్ష్యమూ, వాస్తవ పరిస్థితులూ వున్నాయి ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వం ఏర్పడాలన్న లక్ష్యం నెరవేరనప్పుడే ఆ నినాదం, యావత్తు ఎన్నికల ఉద్యమానికి ఒక ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతను తెచ్చింది. ఈ ఎన్నికలయొక్క నిజమైన ప్రాధాన్యతను అవగాహన చేసుకోవడానికి, గుణపాఠాలు నేర్చుకోవడానికి ఎన్నికల ఏర్పాటుల్లో జరిగిందీ, ఎన్నికల ఉద్యమం ఏ రీతిలో సాగిందీ, ఫలితాలెలా వచ్చాయో పరిశీలించడం అవసరం.

ఎన్నికలముందు రాజకీయ పరిస్థితి

ఈసారి ఎన్నికల వెనుకనున్న పరిస్థితి యిది:

1. పధ్నాలుగు సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పాలనలో ప్రజలకు కలిగిన అనుభవం.

2 కొద్దిమంది ధనికుల ఆదాయం పెరుగుదల; పేదరికం పెరుగుదల; పేదప్రజలను పీడించుకు తినడం అధికం కావడం

3 ధరలూ, పన్నుల పెరుగుదల; ధాన్యం, జనపనార, బంగాళాదుంపలను పండించే రైతులకు న్యాయసమ్మతమైన ధరలుచుట్టకపోవడం విస్తారంగా నేరపూన, పడ్డీవ్యాపారుల పీడన; నిరుద్యోగం, ఆహారసమస్య, కార్మికుల సమస్యలు, అవినీతి, పీడన వగైరా.

4. కార్మికులు రైతులు ఉద్యోగులు, కార్మికులు, తదితర తరగతుల ప్రజాపుద్యమాలపై క్రూరమైన నిర్బంధ విధానం; ప్రజల ప్రజాతంత్ర హక్కులపై దాడి అధికం కావడం.

5. కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడం; అల్పసంఖ్యాకులను అణచివేయడం; దెబ్బబారి మార్పిడి, కూచ్‌బీహార్‌లో పోలీసు దౌర్జన్యాలు.

6 గత కొద్ది సంవత్సరాల్లో వివిధ ప్రజా ఉద్యమాలు పైన తెల్పిన సంఘటనలలో వాస్తవ పరిణతి, ఒక పెద్ద పాలకవర్గంపైనా, కాంగ్రెసు పార్టీపైనా ప్రజల్లో విపరీతమైన ఆగ్రహం కల్గించాయి. పోతే, గత ఎన్నికల ఫలితాలు వారి ముందున్నాయి.

1957 ఎన్నికల ఫలితాలు

1957లో ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం యివ్వడం జరిగింది ఈ నినాదమంతగా ఫలించకపోయినా, ప్రతిపక్ష శక్తుల పురోగతి మంచి ప్రాధాన్యం కల్గివుంది ప్రతిపక్షాలు 99 స్థానాలు సంపాదించుకున్నాయి ప్రతిపక్షాలు గనుక మరో 28 స్థానాలు సంపాదించి వుంటే, కాంగ్రెసు మైనారిటీ అయిపోయి, ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం కష్టమయ్యేది. ఇట్టిభావం ప్రజల మనస్సుల్లో వుండడం అవాస్తవం ఏమంటే ఎన్నికల ఉద్యమం గనుక, మరింత నిర్మాణయుతంగానూ, ఉన్నతంగానూ సాగివుంటే, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వం వాస్తవరూపం ధరించడానికి అవకాశముండేది. ఎందువల్లనంటే, ప్రతిపక్షాలు పోగొట్టుకొన్న 30 స్థానాలూ చాల తక్కువ తేడాతో పోయాయి. గత సారి, కలకత్తా, 24 పరగణాలు, హౌరా తదితర పారిశ్రామిక ప్రాంతాల్లో కాంగ్రెసు దారుణంగా ఓడిపోయింది కాంగ్రెసుకు పంచివిచ్చిన ఆ ఓటమి ఆకస్మికంగా వచ్చిందికాదు దానికి కారణం, ఆ ప్రాంతాలన్నీ ప్రజాతంత్ర ఉద్యమానికు కేంద్రాలు కాంగ్రెసు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో అధికస్థానాలను గెలుచుకోగల్గింది.

1957 ఎన్నికల ఫలితాలవలన, తేలిన రాజకీయ కీలకటం ఏమంటే బలీయమైన ప్రజాతంత్ర కేంద్రాలు, కలకత్తా, తదితర పారిశ్రామిక జిల్లాలనీ, బలహీనమైన ప్రాంతాలు గ్రామీణ జిల్లాలనీను ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదాన్ని సాధించడానికి, గ్రామీణ జిల్లాల్లో కాంగ్రెసును ఓడించడమనే ప్రతిపక్షాల ప్రధాన ఎత్తుడి. కలకత్తాలోనూ, పారిశ్రామిక వాడల్లోనూ తాను పోగొట్టుకున్న స్థానాలను గెల్చుకోవాలనేది కాంగ్రెసు ఎత్తుడి

ప్రతిపక్షాలబలం, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులబలం, మొదటి జనరల్ ఎన్నికలకన్నా 1957 లో పెరిగింది. అదీగాక, ఆ తరువాతి సంవత్సరాల్లో, ప్రజావ్యతిరేకం వ్యాప్తి చెందింది. దానికి తార్కాణం 1959 లో జరిగిన ఆహారోద్యమం, కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని కాలదోసినందుకు తెల్పిన నిరసన ప్రదర్శనలు, కేంద్రప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె సమస్య, మిగులు భూమికై రైతుల పోరాటం, అస్సాం కొట్లాటల్లో నిరసన సమ్మె, ఉపాధ్యాయుల సమ్మె వీటి ఫలితం, మునిసిపల్, పంచాయితీ ఎన్నికల్లో పాక్షికంగా ప్రతిబింబించింది.

ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం

ఈ పరిస్థితిలో, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని కట్టెకుండి దింపే సమస్య పీర్పడింది. అంటే, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదానికు రూపం ధరించింది. ఈ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడానికి గాను, కమ్యూనిస్టుపార్టీ, వామపక్ష విస్తృతిను నిర్మించడానికి ముందుకు వచ్చింది. అట్టి విస్తృతిను సాధించడానికి అనేకాంశాలున్నప్పటికీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ వామపక్ష విస్తృతిను సాధించగల్గింది ఎన్నికల పరిస్థితులూ వామపక్ష విస్తృతి సంఘటన అవతరణా కాంగ్రెసు నాయకత్వానికీ, విడికీయు, దేశీయ స్వార్థపర వర్గాలకూ భయాన్ని కల్గించాయి. ఈ భయం ఎమెర్జెన్సీ, ప్రెస్ పత్రిక కేంద్ర హోం మంత్రి ప్రసంగంలోనూ, కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారం మొత్తంలోనూ కన్పిస్తుంది. అదుపులను, యావత్తు స్వార్థపర వర్గాలన్నీ, ఈ ఎన్నికలను తమ ఉనికికీ, అధికారాన్ని అడ్డుపెట్టుకు నేంగుకు జరిగే పోరాటంగా భావించాయి, తమ యావత్శక్తినీ ఎన్నికల్లో వినియోగించాయి అనివార్యంగా, మూడవజనరల్ ఎన్నికలు ఒక ఉన్నతమైన వర్గ పోరాటం.

1957-62

1957 ఎన్నికల ఫలితాలతో పోల్చి చూస్తే, ఈ సారి కాంగ్రెసుస్థానాల సంఖ్య అయిదు పెరిగాయి కాని, వోట్లు శాతం కన్నా 8 లక్షల 42 వేల 483 తగ్గాయి. ప్రతిపక్షాల స్థానాలు 4 తగ్గాయి. కాని, వాటికి 7 లక్షల వోట్లు శాతం కన్నా పెరిగాయి కాంగ్రెసుకు వచ్చినవోట్లు శాతం గతంలో 46.15 శాతంవుంటే, ఈసారి 45.15 శాతం. అంటే కాంగ్రెసుకు వచ్చిన వోట్ల శాతం తగ్గింది. వామపక్ష విస్తృతి సంఘటనకు సి. పి. యస్. పి. మిగతా గత తరంలో 82.82 శాతం వచ్చింది. ఈసారి 87 శాతం వచ్చింది. కమ్యూనిస్టు పటంలో కొన్ని మార్పులు వచ్చాయి. కలకత్తా 24 పరగణాలు హౌరాలలోను కాంగ్రెసు చెప్పుకోదగినంతగా తన బలాన్ని పెంచుకొని, మెజారిటీస్థానంనుండి మైనారిటీస్థానం తనపార్టీకి సంపాదించుకుంది. బెంగాల్ రాజకీయాలలో, కలకత్తాకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి, ప్రాముఖ్యత ఉన్నది. దృష్ట్యా సంభవించినఓటమివలన, పార్టీ ప్రతిష్ఠ చెప్పుకోదగిన తగ్గింది. అందువలన ఈఓటమిని తక్కువ చేయకూడదు పరిణతి కాదు. మామూలుజిల్లాల్లో కాంగ్రెసుకు మెజారిటీ లభించినా, బర్డ్వాన్‌లో మనబలం పెరిగింది కొత్తమార్పుగా రెండుజిల్లాల్లో కాంగ్రెసు మైనారిటీగా వచ్చింది అదీగాక, హౌరా వాడిలూ, బంగూరా, మున్నాబాద్, జాల్పయిగురి, మాల్దా, పశ్చిమ దినాజ్‌పూర్ లలో వామపక్ష విస్తృతి సంఘటన బలం పెరిగింది కాంగ్రెసు బాగా కొట్టుకున్న స్థానాలు 53, కొత్తగా సంపాదించుకున్న స్థానాలు 5. 1962 యొక్క జిల్లాల పాత శాసనసభ్యుల్లో ఎక్కువ మంది ఓడిపోయారు. ఎన్నికైన కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుల్లో 55 శాతం కొత్తవాళ్ళు.

రాష్ట్రశాసనసభ ఎన్నికల్లో ఈ సారి, కాంగ్రెసుకు పెరిగిన బలం పెరుగుదల నిమ్నతితో పోల్చిచూస్తే, కమ్యూనిస్టుపార్టి బలం పెరుగుదల నిమ్నత ఎక్కువ 1957 ఎన్నికల్లో, కమ్యూనిస్టు పార్టీకి 18,65,106, ఓట్లు వస్తే, ఈసారి 23 79, ఓట్లు వచ్చాయి. గత సారి, పార్టీ 109 స్థానాలకు పోటీ చేస్తే, ఈ సారి 145 కు పోటీ చేసింది. 1957 లో కమ్యూనిస్టుపార్టీకి పడిన వోట్ల శాతం 17 82, ఈ సారి 23 91 శాతం 1957లో పార్టీకి 46 స్థానాలు వచ్చాయి, కమ్యూనిస్టుబాకులో 11 మంది వున్నారు. మూడవ జనరల్ ఎన్నికలు జరిగే నాటికి కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య 44 కమ్యూనిస్టు బ్లాకు సభ్యుల సంఖ్య 49 1962-లో 50 మంది కమ్యూనిస్టు చిహ్నంతో వెళ్ళారు. కమ్యూనిస్టు బాకు 52 మొత్తం ఎన్నికైన శాసన సభ్యుల సంఖ్య 252.

లోక్‌సభ ఎన్నికలు

లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో, గతంలో కాంగ్రెసుకు 23 స్థానాలు వస్తే ఈ సారి 22 వచ్చాయి 1957లో కమ్యూనిస్టులకు 6 స్థానాలుంటే, ఈ సారి 9 స్థానాలు పార్టీ వోట్లుకూడా 19 01 శాతంనుండి, 29 8 శాతానికి పెరిగాయి అదిగాక, మరో ఇండిపెండెంటు సభ్యుడు కమ్యూనిస్టు బ్లాకులో చేరడానికి సిద్ధమయి యుండుకున్నాడు చిత్రాపత్రిక 'హిందూస్తాన్ టైమ్సు' ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది: 'ఈఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టులు మరింత బలపడ్డారు ఈ ఎన్నికల్లో అత్యంత ప్రాధాన్యమైన సంఘటన ఏమంటే, గ్రామీణప్రాంతాల్లో కమ్యూనిస్టులు గెలుపొందడం"

ఈ ఎన్నికల్లో ఎన్నికలతర్వాత అల్లర్లు జరగకపోయిందనీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రతిష్ఠతగ్గిందనీ కాంగ్రెసు చెప్పుకుంటోంది కలకత్తా నగరంలో కాంగ్రెసు ఏమీ స్థానాలను అధికంగా సంపాదించింది కాని, వామపక్షాలకు వచ్చిన వోట్లుకన్నా, కాంగ్రెసుకు వచ్చిన వోట్లు 2 శాతం మాత్రమే ఎక్కువ. 1957-లో కాంగ్రెసుకు 45.7 శాతమూ, వామపక్షాలకు 44 5 శాతం వోటూ వచ్చాయి కలకత్తాలో 2 స్థానాలూ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ 18 స్థానాలకు పోటీ చేసింది కాంగ్రెసుకు కమ్యూనిస్టుపార్టీకన్నా 6186 వోటు మాత్రమే ఎక్కువ వచ్చాయి. పారిశ్రామికవాడల్లో కాంగ్రెసుకు అయితే కమ్యూనిస్టుపార్టీకన్నా 5.65 శాతం వోటు ఎక్కువ వచ్చాయి కమ్యూనిస్టు పార్టీకి కాంగ్రెసుకన్నా 64,769 వోట్లు ఎక్కువ వచ్చాయి.

కలకత్తా, హౌరా, 24 పరగణాల్లో కాంగ్రెసుకు వోట్లు తక్కువ వచ్చినా, స్థానాలు ఎక్కువ రావడానికి కారణం అక్కడ చాల స్థానాలు స్వల్ప తేడా గలవి. నగరంలో 4 గురు వామపక్ష అభ్యర్థులు స్వల్ప తేడాతో ఓడిపోయారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వయంత్రాంగాన్ని వినియోగించుకుంటే కులమతతత్వాన్నీ, రాజకీయతత్వాన్నీ రెచ్చగొట్టింది; కమ్యూనిస్టు పార్టీపై నిందలకు, అబద్ధాలకు ప్రచారం చేసింది. అవినీతికి పాల్పడింది. భీతావహాన్ని కలుగచేసింది. కాంగ్రెసు ఇంతజేసినా, సంపాదించుకోల్గిన అనుకూల వోట్లు 1.2 శాతం మరిన స్థానాలను కోల్పోయిన ప్రాధాన్యతను తక్కువ చేయకుండానూ, మన బలహీనతలను పిప్పుడుకోకుండా చూచినప్పటికీ, కాంగ్రెస్ ప్రధానంగా ప్రజలప్రజాతంత్రబలాన్నీ, చైతన్యాన్నీ బలహీనపరిచలేక పోయింది

కమ్యూనిస్టు పార్టీపై పెద్ద ఎత్తున సాగిన నిందాప్రచారమూ కులమతతత్వ, చిచ్చుపెట్టే ప్రచారమూ, ఎన్నికల బెంగాలు ప్రజల ప్రజాతంత్ర చైతన్యాన్ని స్వప్రధానంగా ఏమాత్రం దెబ్బ తీయలేకపోయాయి. పి. యస్ పి తదితర తటస్థ పార్టీల ఓటమే యింగుకు నిదర్శనం. 19 7లో పి యస్ పి వామపక్ష సంఘటనలో ఉండి 21 శాసనసభ స్థానాలను 2 లోక్‌సభ స్థానాలను సంపాదించుకుంది ఈసారి పి. యస్. పి. పాత్ర చిచ్చుపెట్టడంగానూ, అధ్యుదయ నిరోధకంగానూ వుంది. పి. యస్. పి. అభ్యర్థుల్లో చాలమంది తమ ఓటమి భాయమని తెలిసి, కాంగ్రెసు అలుకుతోడ్పడ్డానికి ప్రయత్నించారు.

పి యస్. పి. అనుసరించిన యిట్టి పాత్రను పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రజలు బలపరచలేదు. అందువలన ఈసారి పి యస్. పి. కి శాసనసభా స్థానాలను మాత్రమే సంపాదించుకోగల్గింది.

(మిగతా 4వ పేజీలో)

అక్షరతూణీరం

సాహిత్య విమర్శలూ, వ్యక్తి వైమనస్యాలూ

అప్పుడప్పుడు పత్రికలలో ఆధ్యక్షరాలతో వచ్చే సమీక్షలు ఉంటాయి. ఈ విమర్శలూ కథలపై ఎక్కువగా "బుణానందలహరి" లో మర్మపూర్వకమైన వ్యాఖ్యానం చెప్పాడు "విమర్శ చేసే పని తెలుగులోకడం కూడా ఇంకా తెలుగుదనమే" విమర్శ అనగానే సంధ్యా శ్యేనమ్మాది దోషవిమర్శనం చేయడమే నేటి పాఠకులకు పరిపాటి అయిపోయింది కోమలత్వ ప్రసక్తిని చేసే తమ పులును పరిశీలించి, పులు ఏ విధంగా ఆత్మవిమర్శ వచ్చాయో 15.4.1962 ఆంధ్రప్రభ వివిధ వ్యాసాలు సంబంధంలో ఆంధ్ర వ్యాకరణం కొత్తగా తెలియచేస్తున్నది. ఆకుపులు ఎవరో కాదు, విమర్శకులేనని లోగడ ఒక వ్యాసంలో రాశాను. విమర్శకుడు కూడా కవే అయితే కవిపాండిత్యం పిండినకవి అలాంటి విమర్శకుడు గ్రాసుకుతూ పూర్వమూ విమర్శకుడు గ్రాసుకుతూ దూరుపడుతున్నాడు. కవిపాండిత్యం మేకవ వుంటేనా? కవిపం అని తిరుకు బోధపరిచుంటేనా? అంటే అతనికి "పానుభూతి" అనేది వుండి వుంటేనా? అప్పుడు విమర్శకుడు ఈ గానో, కాకి గానో కాకుండా తేనెటీగ గానో రాజహంస గానో గగనానకు వచ్చి వుండేవాడు.

నేను ఈ శీర్షిక ద్వారా ఆంధ్ర గారి 'పిసీవాలి' కావ్యాన్ని విమర్శ చేశాను దానిని గురించి అనేకులు అనేక విధాలుగా అభిప్రాయాలు వెల్లడించారు. అరిస్టాటిల్ విమర్శకు అనుకూలమైనదేనని కొనసాగించినవారు ప్రతికూలమైనవి ఉన్నాయి. విమర్శ గురించి విమర్శ రావడం మంచిదే ఒక్కరికంటే అనేకులకు రియోన అభిప్రాయానికి రాలేదని అరిస్టాటిల్ వాటినుంచీ వేమన్న వరకూ అన్నారు. అయితే, ఒక విమర్శకుడు ఆ ఒక్కడా కొక్కని చిత్తశుద్ధికి కలిగినట్లు ప్రతి విమర్శకుడు ఎవ్వరికీ పాడిగాదు నలుగురు వెనకబోయి నన్ను పొడిచినట్లనుకుంటాను. ఆంధ్రగారికి రమణారెడ్డి

శ్రీ రమణారెడ్డి

కడ్డికీ ఏవిరోధం లేకుంటే, ఆయన కావ్యాన్ని ఈయన అందుకుని విరుపాడు? ఇలా అనుకోకపోతే వాళ్ళుంటే, వాళ్ళం దరికీ ఒక దణ్ణం! విమర్శలకూ వ్యక్తి సంబంధాలకూ లంకెలు పేరాళ్ళుంటే నాకు తెలనిరోత వాళ్ళవల్ల సాహిత్య విమర్శ జేసే ఎక్కిరాలడం లేదనీ, రాబోవడంలేదనీ నేను కొంటాను

జెబ్బె పగలకొండోపారి చెప్పనిస్తాం! ఆంధ్రగారు నాకు చిరకాల మిత్రులు. ఆకువపట్ల వ్యక్తి విషయాలలో నాకు ఎటువంటి దురభిప్రాయమూలేదు ఉండకలసిన అగత్యంకూడా అంతకంటే ముందేలేదు కవిగా, రచయితగా, ఆకువ నాకంటే ప్రాయంలోనూ ప్రతిభలోనూ చాలా పెద్ద కాబట్టి నాకు గౌరవనీయుడు. అయితే నేను ఆంధ్రగారి కావ్యాన్ని ఎందుకు విమర్శించినట్లు? నాకు స్నేహపాత్రుడూ మాన్యుడూ కాబట్టే నా చిత్తశుద్ధిని శంకించనక్కర్లేదు కాబట్టే, పరిశీలనాత్మకమైన విమర్శకు తెరువు చూపాను అంతేకాదు విమర్శింపదగిన అంశాలువున్నాయి కాబట్టే విమర్శించాను కొంతమంది యువకులు ఇప్పటికీ ఎక్కువగా ఉద్రేకాలతోటే కావ్యాలలుతున్నారు. కానీ ఆంధ్రగారిలో ఉద్రేకం అనేది ఆలా దనకింది దూరి, అవుపిండినంతగా అణగి మణగి పోయింది. ఆంధ్రగారు ముఖ్యంగా ఆలోచించే కవి. ఆయనకు ఒక తత్వం వుంది. లోకాన్ని చూడడంలో, చూచినదానిని ఉమత్కారభరితంగా చెప్పడంలో, ఆంధ్రగారికి ఆంధ్రగారే సాటి! అందుచేత ఏ పరిశీలకుడైనా పంబరపడేటంతటి సామగ్రి ఆంధ్రగారి కావ్యాలలో వుంటి కాబట్టి నేనూ ఉత్సహించాను.

ఆంధ్రగారి కావ్యం గురించి ఒకటి రెండు వ్యాసాలైతే సరిగా యేమీ వుండవు అరడజను వ్యాసాలంటే, దానికి అంగ ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడమే మేలుకు ఏదో చెప్పేయడు వాటకాన్ని విమర్శిస్తుంటే చిరకాలం దృష్టిగావున్నాడు పంచ, బసీనూ, కళ్ళజోడూ నుదుటికి గంధం కుంకుంబొట్టూ ఇవన్నీ వుండగా చిన్న కాపు నావేళ్ళ ఒక్షణం తీక్షణంగా చూచి "ఖూరోండి" అని చెయ్యి విరిగిన పాత కుర్చీ చూపించాడు.

ఆ మనిషిలోనూ, గదిలోనూ కూడా వృద్ధాప్యం తొంగిచూస్తూంది. చిన్న గది గోడలకి ఎవరో వృద్ధదంపతుల పాత ఫోటో, దేవుళ్ళఫోటోలు. నేను కూర్చున్న కుర్చీ వంకరలు తిరిగిన సుమంచం అన్నీ ఇక్ష్వాకుల నాటివి

వచ్చిన పనిసంగతి ఎలా ప్రారంభించాలాఅని ఆలోచిస్తున్నాను. నాకా ఇబ్బంది లేకుండా ఆయనే ఆరంభించాడు "ఎవరిచ్చారు మీకీ అడ్రసు?" అన్నాడు ఫలానా రామారావుగారిచ్చారన్నాను. "మీ ఇంట్లో ఒక గది అద్దెకివ్వవచ్చునని ఆయనన్నారు. అందుకని..."

"ఆ, ఇవ్వాలనే అనుకుంటున్నాను. ఏ ఊరు మీది?" అన్నాడు పోమయ్యగారు

నాకు లేసు మొదలైందని గ్రహించాను. నా కర్మ మీయిటో గాని ప్రతివాడిలా నన్ను పరీక్షించేవాడే కనిపిస్తున్నాడు. కాలేజీలో పరీక్ష, ఉద్యోగానికి పరీక్ష, ప్రమోషన్‌కు పరీక్ష, పెళ్లి చేసుకోడానికి పరీక్ష, ఇల్లు అద్దెకు కావాలంటే పరీక్ష, అడుగడుగునా పరీక్షలే. అందరికీ సమాధానాలు చెప్పడమేగాని నన్ను నేనుతప్ప యితరులవ్వరినీ ప్రశ్నించే ధాన్సు నాకింతవరకూ లేదు అదిమనజాతికి ప్రభావం అనే

"ఏ ఊరు మీది?" అని మళ్ళీ అడిగాడాయన.

"నాకో ఊంటూలేదండీ పుట్టింది విశాఖపట్నం. పెరిగింది కాకినాడ, చదివింది రాజమండ్రి, ఉద్యోగాలు చేసిన ఊళ్లు ఓ రెండు మూడుంటాయి. ఇందులో ఎదివాది?" అన్నాను. ఈ ఓళ్లు ఆయనమీదికే తిప్పితే ఎలా గుంటుంది? కాని జవాబు చెప్పేకర్మం ఆయనకేం పట్టింది!

"అలాగా, ఏ వూరయితేనేంలే, ఎక్కడోచోట నాలుగురాళ్లు తెచ్చుకుని బతకడం ముఖ్యం మీనాన్నగారూ, అమ్మగారూ వున్నారా?"

"ఉన్నారండి, కాకినాడలో, సూర్యారావుపేటలో. ఇంటిపేరు ఇంటివాడు పేరు విశ్వనాథం గారు పశాల్లో చేసే వారు ఇప్పుడు వృద్ధాప్యంవల్ల ఎక్కడికీ వెళ్ళరు ఈ ఢిల్లీ చాల దూరం, అసలేరాదు" అని ఆయన అడగని ప్రశ్నలకుకూడా నేనే సమాధానాలిచ్చి, ఇక్కడ నేనుఅద్దెకు తీసుకోబోయే గదికి వాటు రారని హామీకూడా ఇచ్చేశాను.

"ఒహో చెప్పేవు కావేమయ్యా, విశ్వనాథం కొడుకువా! బలే సంతోషం చెప్పేవే. నేనూ, విశ్వనాథం చిన్నప్పుడు గోలీకాయి లాడుకునేవాళ్ళం. నీకేం తెలుసు; అప్పుడు నువ్వు పుట్టనుకుంటావు. అయితే, కాకినాడలోనే వున్నాడా? నాలుగురాళ్లు వెనకేసి ఇల్లూ, వాకిలీ వేశాడా?"

"మా కుటుంబం పెద్దది ఏం మిగులుతుంది చెప్పండి? ఏదో మా అందరికీ దుదువులూ, పెళ్లిళ్లతో అయిపోయింది"

"ఛ! విశ్వనాథం ఇలా చేస్తాడని నే నెప్పుడూ అనుకోలేదు" అన్నాడాయన మొహం చిల్లంచి. దుడుక్కున లేచి కిటికీ గట్టుమీదున్న మట్టికుండీ తీసి వెలిగించాడు ఇదేమిటో, మాన్నాన్న చేసిన పనులు మంచివి గావంటాడేమిటా అనుకున్నాను.

"సంసారి అన్నవాడు తన పిల్లలకి దుదువులూ సంధ్యలూ, పెళ్ళిళ్ళూ చేయడం ఊరి కుపకారం టయ్యా! ఏదో నాలుగురాళ్లు వెనకేసి ఓ ఇల్లూ, వాకిలీ, పాలమూ పుట్టా సంపాదించాలి గాని" అన్నాడాయన ఇదంతా లోకానికి ఉపకారమయినట్లు.

"సరే, ఏదో విశ్వనాథాన్ని మాడక పోయినా నిన్ను చూశాను, అదే పదంతోమంగావుంది. పాపం ఎండలో వచ్చినట్టున్నావు, మంచినీళ్లు కావాలా?" అని లేచాడు.

"అల్లాటి నీళ్లుంటే ఇప్పించండి"

ఆయనలేచి పంచ గోచీ సర్దుకొని, లోపలికెళ్లి ఇత్తడి గ్లాసుతో మంచి నీళ్లు తెచ్చాడు గ్లాసు వారంలోజారైతో మినట్టులేదు. కళ్ళు మూసుకొని గడగడ తాగేశాను. ఏం చెయ్యను? దాహం!

తరవాత ఆయన కాపట్లు, మాన్నాన్న గారిపట్ల ఆప్యాయత చూపిస్తూ మా కుటుంబ వివరాలు, నా ఉద్యోగ వివరాలు కనుక్కున్నాడు నేనిచ్చిన సమాచారం ఇల్లు అద్దెకిచ్చే వాడికోగాడు పిల్లనిచ్చి పెళ్లిచేసు దిలుచుకున్న వాడికి కూడా చాలు

"అయితే యింటికి గది సంగతి ఏమంటావు?" అన్నాను. ఆ, పన్నాన్నా, నానిగురించే చెబుదామనుకుంటున్నాను. అద్దె కివ్వబోయేది యీ గదే మా కావాలి మాకున్నవి రెండు గదులు, వాటిలో ఇదే మంచిది. గాలీ, వెలుతురూ వస్తాయి నువ్వు విశ్వనాథం కొడుకువి కాబట్టి అద్దె ఏదో పాపాయలు. నీటికి. ఎలక్ట్రిసిటీ ఖర్చు చేరినంగా భరించుకుందాం."

"అబ్బో ఎంత ఆశ" అనుకున్నాను. ఇంతకీ అది అయినిల్లుకాదు. పర్మాటు వారిచ్చినది. గవర్నమెంటు కు ముప్పయ్యో నలభయ్యో కడతాడు. ఓ గది అద్దెకిచ్చి ఏభైరూపాయలు పుచ్చుకుంటాడట.

"అద్దె ఎక్కువలాగే వుందండీ"అని

(మిగతా 4వ పేజీలో)

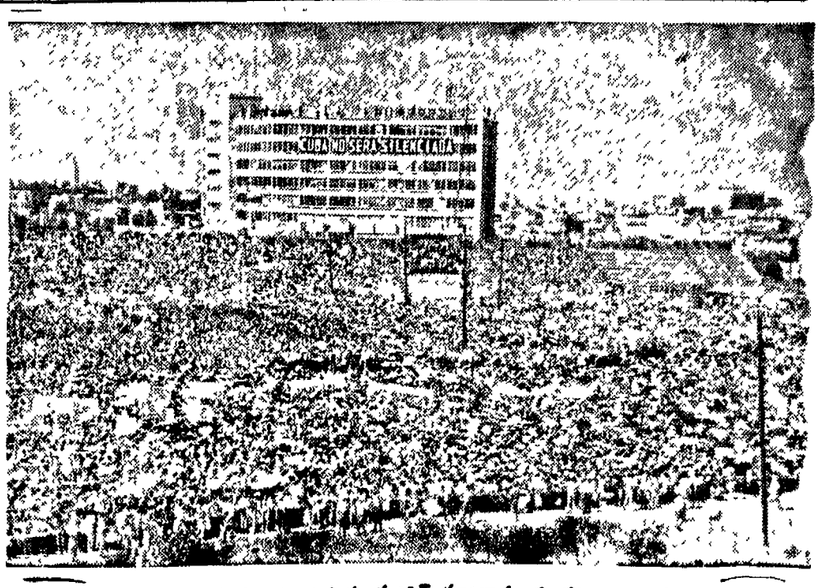

ప్రథమ రోదసీ యాత్రికుడు గగారిన్ క్యూబాను సందర్శించినపుడు హవానాలో 2 లక్షల మంది ప్రజలు ఆయనను అభినందిస్తున్న దృశ్యం

విశాలాంధ్ర

కథానిక:

ముందు చూపు

రచన: శ్రీ బి. సూర్యారావు

ఆరు కొత్తగా కట్టినపేట, కొత్త ఢిల్లీ కేంద్రానికి సుయాను ఎనిమిదిమైళ్ళ దూరాన వుంది. చెట్టూ చేమా, గడ్డీ గాదరా బాగా మొలిచి పరిసరాలు అందంగా వున్నాయి. ఇక్కడికొద్దు, విద్యుద్దీపాలూను. పట్టణపు కొదలేదు. ప్రశాంతంగా వుంది.

అడ్రసుమీద ఆసామి ఇల్లు కౌక్కుంటూ వెళ్ళాను ఇంటి నంబరు గుమ్మం మీద గుర్తుపట్టి మెట్లెక్కి తలుపు తట్టాను

ఏభైఏళ్ళు పైబడిన పెద్ద మనిషి లోపలి ఊడిపడ్డాడు. ఫలానా సోమయ్యగారి ఇల్లు ఇదేనా అని అడిగాను "అవును, నేనే సోమయ్యను. ఏం కావాలి?" అన్నాడాయన.

సోమయ్యగారు అంతే పూర్వకాలం మనిషి. అలాగని ఆధునికుడవ దానికీ వీలులేదు. మనిషి పొడవుగా, దృఢంగావున్నాడు పంచ, బనీను, కళ్ళజోడూ నుదుటికి గంధం కుంకుంబొట్టూ ఇవన్నీ వుండగా చిన్న కాపు నావేళ్ళ ఒక్షణం తీక్షణంగా చూచి "ఖూరోండి" అని చెయ్యి విరిగిన పాత కుర్చీ చూపించాడు.

ఆ మనిషిలోనూ, గదిలోనూ కూడా వృద్ధాప్యం తొంగిచూస్తూంది. చిన్న గది గోడలకి ఎవరో వృద్ధదంపతుల పాత ఫోటో, దేవుళ్ళఫోటోలు. నేను కూర్చున్న కుర్చీ వంకరలు తిరిగిన సుమంచం అన్నీ ఇక్ష్వాకు

పశ్చిమ బెంగాల్ ఎన్నికలసమీక్ష

(3 వ పేజీ తరువాయి)

గల్గింది. 2 లోక్ సభా స్థానాలను జమీందార్లు, జోతేదార్లు, పెట్టుబడిదారులు గెలుచుకుంటారు. పి. యస్ పి పాత పక్షాల్లో ఒక్కరూ గెలవలేదు. చివరకు నాయకులుకూడా గెలవలేదు. చాలా స్థానాల్లో వారి ధరావతులను కోల్పోయారు. హిందూ మహాసభ, జనసంఘం గతంలో వలెనే ఈసారి కూడా ఒక్కస్థానాన్ని అయినాసంపాదించుకోలేక పోయాయి; చాలా స్థానాల్లో ధరావతులు కోల్పోయాయి. ఈసారి, భారతీ దేశమంతటా మిళితవాద అభివృద్ధి నిరోధకశక్తి స్వతంత్రపార్టీ ఓటమి అవతరించింది. దానికి పశ్చిమ బెంగాల్ లో ప్రజా బాహుళ్యంలో పునాదిలేకపోయినా, బడా పెట్టుబడిదారులూ, అభివృద్ధినిరోధకులూ దానికి విపరీతమైన ఆర్థిక సహాయం చేశారు ఈ బడా పెట్టుబడిదారులు కాంగ్రెసుకూ, స్వతంత్రపార్టీకీ ఒకే సమయంలో ఆర్థిక సహాయం చేశారు స్వతంత్రపార్టీ, కొన్ని రాష్ట్రాలలో తన బలాన్ని పెంచుకోగలిగినప్పటికీ పశ్చిమ బెంగాల్ లో ఒక్కరుకూడా గెలవలేదు. చివరకు శ్రీ యస్. పి. ఘటక్కీ కూడా గెలవలేదు; చాలా మందికి ధరావతులుకూడా దక్కలేదు. ఇందువల్ల ప్రజల్లో ప్రజాతంత్ర చైతన్యం పెంపొందిందని రుజువవుతోంది.

1957 లో 5 పార్టీలున్న కూటపక్ష సంఘటనలో పి. యస్. పి కూడా వుంది. కాని యీసారి కూటపక్ష సంఘటనలో పి. యస్. పి లేదు. ఈసారి, చాలగు పార్టీలతో పాటు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సోషలిస్టుపార్టీ, బోల్షివిక్ పార్టీలుకూడా ఈ కూటపక్ష సంఘటనలో వున్నాయి. ఈ పార్టీల కూటమి పశ్చిమ బెంగాల్ లో ఒక్కరుకూడా గెలవలేదు. చివరకు శ్రీ యస్. పి. ఘటక్కీ కూడా గెలవలేదు; చాలా మందికి ధరావతులుకూడా దక్కలేదు. ఇందువల్ల ప్రజల్లో ప్రజాతంత్ర చైతన్యం పెంపొందిందని రుజువవుతోంది.

1957 లో 5 పార్టీలున్న కూటపక్ష సంఘటనలో పి. యస్. పి కూడా వుంది. కాని యీసారి కూటపక్ష సంఘటనలో పి. యస్. పి లేదు. ఈసారి, చాలగు పార్టీలతో పాటు, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టుపార్టీ, బోల్షివిక్ పార్టీలుకూడా ఈ కూటపక్ష సంఘటనలో వున్నాయి. ఈ పార్టీల కూటమి పశ్చిమ బెంగాల్ లో ఒక్కరుకూడా గెలవలేదు. చివరకు శ్రీ యస్. పి. ఘటక్కీ కూడా గెలవలేదు; చాలా మందికి ధరావతులుకూడా దక్కలేదు. ఇందువల్ల ప్రజల్లో ప్రజాతంత్ర చైతన్యం పెంపొందిందని రుజువవుతోంది.

2. కాంగ్రెసు తన పాతబలాన్ని అధికారాన్ని నిలుపుకోగలిగింది

3. కూటపక్షీయులను ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులను బలహీనపరచాలని, కాంగ్రెసు, పి. యస్. పి, స్వతంత్రపార్టీ; తదితర మత పార్టీలు చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి.

4. కూటపక్షీకి, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ తన బలాన్ని నిలబెట్టుకోగలిగింది కొంత మేరకు తన బలాన్ని పెంచుకోగలిగింది

5. చెప్పుకోదగినంతగా కాంగ్రెసు తన బలాన్ని పశ్చిమప్రాంతంలో పెంచుకోగలిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కూటపక్షాలు తమ బలాన్ని చెప్పుకోదగినంతగా పెంచుకోగలిగాయి.

6 ఇప్పటికీ కూడా కాంగ్రెసు ప్రజా బాహుళ్యంపైనా, పేద ప్రజల్లో ఒక భాగంపైనా (రైతులు, కార్మికులు; మధ్య తరగతి, అల్ప సంఖ్యాకులతో సహా) పటుకులుకలిగి వున్నది. వారిని, కార్మికవర్గం పటుకులుకలిగి వుండకు మన మిప్పటికీ తీసుకురాలేకపోయాం.

ఎన్నికల్లోకూడా, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదమివ్వబడింది. వామపక్ష సంఘటన కార్యక్రమంలో ప్రధానమైన అంశం ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వం యొక్క కార్యక్రమం. అటువంటి నినాదం, పశ్చిమ బెంగాలులో మాత్రమేవుంది; తదితర రాష్ట్రాల్లో అట్టి నినాదం ఇవ్వలేదు.

అందుమూలంగా, భారతదేశంలో యావత్తు ప్రజాతంత్ర బాహుళ్యం పశ్చిమ బెంగాలు వైపుదృష్టా ఎక్కువలను కల్గివుంది. అటువంటి ముఖ్యమైన ఎన్నికల పోరాటంలో వామపక్ష సంఘటన (ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచటంలో విఫలం కావటమూ, కాంగ్రెసుకు అధికస్థానాలు రావడమూ, వామపక్ష సంఘటన ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టుల బలహీనతను సూచిస్తూనేది నిస్సందేహం. కా, మన వైఫల్యానికి కారణాలను కనుక్కోడానికి బదులుగా, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదమివ్వటమే తప్పు అనే నిర్ణయానికి రావడంయాత్రం తప్పు.

వామపక్ష సంఘటన ఓటమికి కారణం, అది ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదమివ్వడంవల్లనని కాంగ్రెసు చెబుతోంది అందువల్ల వామపక్షీయులకు గుణపాఠం చేశామనే స్థైర్యమంతా కాంగ్రెసు ఎన్నికల సమరంలో కి దిగిరది కాంగ్రెసు వారంటున్నారు. ఎన్నికల ఫలితాలను బట్టి, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వం సరైందేనా అన్న సందేహం, కొంతమంది మన పార్టీ సభ్యులలోనూ, హితానుభూతిపరుల్లోనూ ఏర్పడింది

మన తప్పులను చూపాలనేది కాదు కాంగ్రెసు ధ్యేయం, తన వర్గ స్వభావాన్ని దాచుకోవడము కనిపిస్తోంది కాంగ్రెసు ఆశ్రితవర్గం, పీడితవర్గం, పీడించే వర్గం నుండి అధికారం గుంజుకోగల అవకాశం ఉన్నప్పుడు, పీడించే వర్గం ప్రజాస్వామ్యాన్ని, తదితర సూత్రాలను కాలదన్ని దారుణ దౌర్జన్యాలకు దిగుతుంది. అటువంటి దారుణ దౌర్జన్యాన్ని ఎదుర్కొనడానికి కాంగ్రెసు ఈ విధంగా చెబుతోంది మనమిచ్చినినాదం పట్టికాదని, దానికి ఆచరణయోగ్యమైంది ఆధారాలు లున్నాయనేది ఈ వాస్తవ సంఘటనలు రుజువు చేస్తాయి. పశ్చిమ బెంగాలులో ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల్లోనూ, గత ఎన్నికల తరువాత ఏర్పడిన పరిస్థితుల్లోనూ ప్రజలను ఉత్సాహపరిచి, సమీకృతం చేయడానికి ఈ ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం మాత్రమే సరైందని ఎన్నికల అనుభవంనుండి స్పష్టం. పోలింగు తేదీ దగ్గరపడ్డకొద్దీ, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వానికి అనుకూలమైన వాతావరణం ఏర్పడింది. ఈ ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదమివ్వటమే కాంగ్రెసు ఓటర్లను కూడగట్టడం, వారిని తనవైపు తిప్పుకోవడం; ప్రభుత్వ ధనాన్ని కూడా అందుకై వినియోగించడం.

7. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో బలహీనంగా వామపక్షాలు కాంగ్రెసు ఓటు బ్యాంకులను ఛేదించడం.

8. తప్పుడుపోట్లు పెద్దఎత్తున చేయడానికి ఏర్పాట్లు.

ఇవిగాక, కాంగ్రెసు గెలుపొందేటట్లు చేయడానికి, పోలింగు బూత్ లను కూడా ఏర్పాటు చేయడం.

ఎన్నికల ఉద్యమంలో బలహీనతలు

ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం కొంచెంపోరాడడానికి కాంగ్రెసు పైన పేర్కొన్న ఎత్తుగడలను అవలంబించడం ప్రధాన కారణం. దానితోపాటు మన బలహీనతలు కూడా వున్నాయి. అవి యివి:

1. ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదానికి పాలకవర్గాల విచ్ఛిన్నతే ప్రాముఖ్యాన్ని ప్రారంభదశల్లో మన మివ్వలేదు. అప్పటికి ఆ నినాదంపై అవగాహన కొంత తరకు లాంఛనప్రాయంగా వుంది. కాలంగడిచేకొద్దీ ప్రజలు ఉత్సాహాన్ని మాచి ఆ నినాదం గురించి మనకు విశ్వాసం కుదరడం ఆరంభమైంది. ఈ నినాదం ప్రాధాన్యాన్ని పార్టీ సభ్యులకుకూడా సరిగా వివరించలేదు. అదీగాక, పాలకవర్గ పార్టీ నిర్మించిన ఎత్తుగడలను గురించి మనకు సరైన అవగాహన లేకపోయింది. అందుకు కారణం, కాంగ్రెసు పట్ల మనకున్న భ్రమలే.

2. రాష్ట్రపార్టీ ఆఫీసు అనేక ప్రచారపత్రికలను విడుదలచేసింది. దీన పత్రిక 'స్వాధీనత' హిందీ జాతీయపత్రిక ఎన్నికలలోపాల్గొన్న రాజకీయోద్యమకులలో ముఖ్యమైన పాత్రను వహించాయి అయినప్పటికీ, ఎన్నికల ఉద్యమానికి కలుపుతింగా రాజకీయంగానూ, నిర్మాణ రీత్యానూ ఒక కేంద్ర స్థానత్వం ఉండేందుకు సరైన కార్యక్రమం తీసుకోలేదు.

ముఖ్యంగా, కలకత్తా, 24 పరగణాలు, హౌరాలలో మన విశ్వాసాన్ని గురించి మన పార్టీలోపల అతివిశ్వాసం ఏర్పడింది, అప్రమత్తతకు భంగకరమైంది. మన ఓటమికి కారణాలలో అట్టి అప్రమత్తత ఒకటి. ఈ కారణంగా, కలకత్తాలో మన ఎన్నికల ఉద్యమం అలసత్వంగా ప్రారంభమైంది. కలకత్తాలో ఏర్పడిన రాజకీయోద్యమం ప్రభావం పూర్తిగా బెంగాలు అంతటా వుంటుంది. అటువంటిదానిపై, అలసత్వంగా ఎన్నికల ప్రచారం ప్రారంభించడం మన మన ఉద్యమం బలహీనంగావుంది. అన్ని జిల్లాల్లోనూ ఎన్నికల ఉద్యమాన్ని ఉదమస్వయం చేసుకునేందుకు అవకాశమివ్వలేదు. లాంఛనాత్మకం లేదు.

4. చాలా చురుకైనవాళ్లు కాంగ్రెసు పాలనలోగల లోపాలను బేరీజు చేసి, సమస్యలను ఎత్తిచూపడం వలన, మన ప్రత్యామ్నాయ విధానాలు, ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమం, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వపు వివిధ అంశాలు ఆకుపచ్చ పడిపోయాయి కాంగ్రెసు పాల్గొంటిన ప్రచారానికి, అబద్ధాల ప్రచారానికి సరైన సమయంలో మన సరైన సమాధానాలు లివ్వలేకపోయాం. కాంగ్రెసు పెద్ద ఎత్తున సాగించే నిందా ప్రచారంగురించి మనకు సరైన సమాధానం సరైన సమయంలో మనకు తెలియలేదు. తప్పులేతంగా, కాంగ్రెసు సాగించిన నిందాప్రచారాన్ని ఎదుర్కొనలేకపోయాం.

3. రాష్ట్రపార్టీ ఆఫీసు అనేక ప్రచారపత్రికలను విడుదలచేసింది. దీన పత్రిక 'స్వాధీనత' హిందీ జాతీయపత్రిక ఎన్నికలలోపాల్గొన్న రాజకీయోద్యమకులలో ముఖ్యమైన పాత్రను వహించాయి అయినప్పటికీ, ఎన్నికల ఉద్యమానికి కలుపుతింగా రాజకీయంగానూ, నిర్మాణ రీత్యానూ ఒక కేంద్ర స్థానత్వం ఉండేందుకు సరైన కార్యక్రమం తీసుకోలేదు.

5. రాష్ట్రపార్టీ ఆఫీసు ప్రచారపత్రికలను విడుదలచేసింది. దీన పత్రిక 'స్వాధీనత' హిందీ జాతీయపత్రిక ఎన్నికలలోపాల్గొన్న రాజకీయోద్యమకులలో ముఖ్యమైన పాత్రను వహించాయి అయినప్పటికీ, ఎన్నికల ఉద్యమానికి కలుపుతింగా రాజకీయంగానూ, నిర్మాణ రీత్యానూ ఒక కేంద్ర స్థానత్వం ఉండేందుకు సరైన కార్యక్రమం తీసుకోలేదు.

6. పార్టీ సభ్యులకు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మధ్య తరగతి రైతాంగంలోనూ అనవసర భయాన్ని కలిగించాయి. ఆ రైతులు మన పట్ల వ్యతిరేకతను చూపారు. మన సంఘం ఎక్కడైతే, అన్ని తరగతుల రైతులను సమీకరించిందల్లారా, అక్కడ మనకు వారినుండి పెద్దగా బలం లభించింది. కాంగ్రెసువారిని తిప్పుదారి పట్టించగలిగింది.

7 చాలమంది కార్మికులు ఎన్నికల ఉద్యమంలో పనిచేశారు. వారిలో పార్టీ సిబ్బందిని, పార్టీ ప్రాథమిక రాజకీయాలను గురించి తెలుసుకోవాలనే ఆకాంక్ష వెల్లడైంది; ఎన్నికల్లో ప్రధానమైన బలహీనతలను మట్టుపెట్టి, భవిష్యత్ పోరాటానికి సన్నాహం చేయడానికి వారు పార్టీలో చేరాలను కుంటున్నారు

8. మొత్తంగా చూచినట్లయితే, పార్టీ పలుకుబడీ, బలమూ పెరిగాయి. అనేక రాష్ట్ర ప్రాంతాల్లోనూ, పెద్దయెత్తున, కిసాన్ ప్రజల్లో మన పార్టీ పలుకుబడి విస్తరించింది.

తక్షణ కర్తవ్యాలు

ఈ పరిస్థితుల్లో పాలకవర్గమూ, వ్యూహరచనలోనూ సాగించిన పోరు ఉధృతమైనదానిని నిరోధించేటందుకూ మరింత ధైర్యంగా ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకుపోయేటందుకూ, మనబలాన్ని వృద్ధిపరం చేసుకునేటందుకూ, మన బలహీనతలను తొలగించుకొని, మన పార్టి బలాన్ని పెంచుకునేటందుకూ ఈ తక్షణ కార్యక్రమాన్ని మనం ఆమోదించాలి:

1. పార్టీలో అన్ని స్థాయిల్లోనూ ఎన్నికల గుణపాఠములను అర్థంచేసుకోవడం. కేంద్రస్థాయి నుండి పనిచేశారు కనుక మనం ముందు ఈ పనిచేయాలి. ఎక్కడైతే ప్రభుత్వ నిధానం కేంద్రంవద్దనే కేంద్రీకరింపబడి వుందో, అట్టి కేంద్రీకరణ నిధానానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం జరపడానికి నిర్మాణరీత్యా మన బలహీనతలున్నవి. మనకు విస్తారమైన అండ లభించింది మరో విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి. ఎక్కడైతే ప్రభుత్వ నిధానం కేంద్రంవద్దనే కేంద్రీకరింపబడి వుందో, అట్టి నిధానానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం జరపడానికి నిర్మాణరీత్యా మన బలహీనతలున్నవి. మనకు విస్తారమైన అండ లభించింది. మరో విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి మనం ఎక్కడైతే నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో నిమగ్నమై ఉన్నామో అక్కడ కూలా ప్రాంతాలలో మనం పిడికిలిగా వుంటాం. తీన్ని బట్టి, రాజకీయ ఉద్యమమూ, బలీయమైన సంఘాలూలేకుండా నిర్మాణ పనులు మాత్రమే రాజకీయ చైతన్యాన్ని పెంచజాలదు వ్యవస్థమవుతుంది. కాబట్టి, రైతాంగంలో పార్టీ పని తీరు క్రమాన్ని నిశితంగా పరిశీలించవలసిన అవసరాన్ని ఈ ఎన్నికల ఫలితాలు మనకు చెప్పాయి ఈ విషయాన్ని పార్టీ ఇంకా సవివరంగా అర్థించాలి.

'గ్రామాలవైపు రెండో అన్న ఉద్యమాన్ని పార్టీ ఒకసారి ప్రారంభించినప్పటికీ, ఆ ఉద్యమం ఎల్లప్పుడూ ఒక రీతిగా కొనసాగలేదు ఆ ఉద్యమం ఆగిపోయింది. కాబట్టి, రైతాంగంలో పార్టీ పని తీరు క్రమాన్ని నిశితంగా పరిశీలించవలసిన అవసరాన్ని ఈ ఎన్నికల ఫలితాలు మనకు చెప్పాయి ఈ విషయాన్ని పార్టీ ఇంకా సవివరంగా అర్థించాలి.

4. మంతా ఉన్నతమైన, విస్తృతమైన ప్రజాఉద్యమాలకు సన్నద్ధం కావడం; మనవర్గ పార్టీని, క్రిడ్ యూనిటీ ఉన్నతస్థాయికి తీసుకుపోవడం; పార్టీ సాహిత్యాన్ని, 'స్వాధీనత'ను చాలా సంఖ్యలో అమ్మడానికి ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం; నిధులు లేకపోవడం; మన బలహీనతలు; మనకు విముఖులుపడిపోవడం; మన పార్టీ తదితర తాపపక్ష పార్టీలు మరింత ముందుగా రాజకీయంగా పోరాటానికి సన్నద్ధమైవుంటే, మనకింకా ఎక్కువ విజయాలు లభించేవి.

ముఖ్యంగా, కలకత్తా, 24 పరగణాలు, హౌరాలలో మన విశ్వాసాన్ని గురించి మన పార్టీలోపల అతివిశ్వాసం ఏర్పడింది, అప్రమత్తతకు భంగకరమైంది. మన ఓటమికి కారణాలలో అట్టి అప్రమత్తత ఒకటి. ఈ కారణంగా, కలకత్తాలో మన ఎన్నికల ఉద్యమం అలసత్వంగా ప్రారంభమైంది. కలకత్తాలో ఏర్పడిన రాజకీయోద్యమం ప్రభావం పూర్తిగా బెంగాలు అంతటా వుంటుంది. అటువంటిదానిపై, అలసత్వంగా ఎన్నికల ప్రచారం ప్రారంభించడం వలన మన ఉద్యమం బలహీనంగావుంది. అన్ని జిల్లాల్లోనూ ఎన్నికల ఉద్యమాన్ని ఉదమస్వయం చేసుకునేందుకు అవకాశమివ్వలేదు. లాంఛనాత్మకం లేదు.

5. చాలా చురుకైనవాళ్లు కాంగ్రెసు పాలనలోగల లోపాలను బేరీజు చేసి, సమస్యలను ఎత్తిచూపడం వలన, మన ప్రత్యామ్నాయ విధానాలు, ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమం, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వపు వివిధ అంశాలు ఆకుపచ్చపడిపోయాయి కాంగ్రెసు సాగించిన నిందాప్రచారానికి, అబద్ధాల ప్రచారానికి సరైన సమయంలో మనం సరైన సమాధానాలు లివ్వలేకపోయాం. కాంగ్రెసు పెద్ద ఎత్తున సాగించే నిందా ప్రచారంగురించి మనకు సరైన సమాచారం సరైన సమయంలో మనకు తెలియలేదు. తప్పులేతంగా, కాంగ్రెసు సాగించిన నిందాప్రచారాన్ని ఎదుర్కొనలేకపోయాం.

6. పోలీసు, విజిలెన్సు బడా పెట్టుబడిదారులిచ్చిన డబ్బుతో కాంగ్రెసు ఓటర్లను కొనడం, వారిని తనవైపు తిప్పుకోవడం నిర్లక్ష్యం చేశాం. మనకు వారిలో పనిచేశాం, కాని, మనపని ఎక్కువగా కార్మికవర్గ సమస్యలకూ, ట్రేడ్ యూనియన్లకు కార్యాలాపాల మేరకే పరిమితమై వుండిపోయింది. రాష్ట్రంలోగల సాధారణ రాజకీయ ప్రభావం బెంగాలీ కార్మికులపై పడినప్పటికీ, హిందీ మాట్లాడే కార్మికులనూ ఫ్యూడల్ ధోరణులు ప్రభావానికి గురవుతున్నారు. హిందీ మాట్లాడే కార్మికులతో ప్రజాతంత్ర ఉద్యమానికిగల సంబంధం బలహీనంగా వుండడమే గాక, వారికి మనతో సంబంధమున్నది మరింత తక్కువ.

7. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మన పార్టీ నిర్మాణం గురించి బలహీనంగా వుంది. ముఖ్యంగా కిసాన్ సభ నిర్మాణం ఏమాత్రం బలంగాలేదు. అదీగాక, ఇప్పటికీ మన ఉద్యమం ప్రధానంగా పార్టీ సభ్యులతో కొనసాగుతోంది. అటువంటిదానిపై, ఆలస్యంగా ఎన్నికల ప్రచారం ప్రారంభించడం వలన మన ఉద్యమం బలహీనంగావుంది. అన్ని జిల్లాల్లోనూ ఎన్నికల ఉద్యమాన్ని ఉదమస్వయం చేసుకునేందుకు అవకాశమివ్వలేదు.

8. చాలా చురుకైనవాళ్లు కాంగ్రెసు పాలనలోగల లోపాలను బేరీజు చేసి, సమస్యలను ఎత్తిచూపడం వలన, మన ప్రత్యామ్నాయ విధానాలు, ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమం, ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వపు వివిధ అంశాలు ఆకుపచ్చపడిపోయాయి కాంగ్రెసు సాగించిన నిందాప్రచారానికి, అబద్ధాల ప్రచారానికి సరైన సమయంలో మనం సరైన సమాధానాలు లివ్వలేకపోయాం. కాంగ్రెసు పెద్ద ఎత్తున సాగించే నిందా ప్రచారంగురించి మనకు సరైన సమాచారం సరైన సమయంలో మనకు తెలియలేదు. తప్పులేతంగా, కాంగ్రెసు సాగించిన నిందాప్రచారాన్ని ఎదుర్కొనలేకపోయాం.

9. కాంగ్రెసు ఓటర్ల జాబితాలో పెద్దసంఖ్యలో పేర్లు జాబితాను తొలగించి వేయడం; కొంగొత్తవి పెద్దసంఖ్యలో చేర్చిందడాన్ని, వోట్లు తొలగించి జాబితా ప్రకటించిన తర్వాత, కలకత్తా తదితర పారిశ్రామిక ప్రాంతాల్లోనూ, కాంగ్రెసు వేలాదిమందిని 70 వయస్సులు చెల్లించి వోటర్లను చేర్చించింది ఆ వోటర్ల జాబితాలోగల దొంగ వోటర్లపట్ల జాగ్రత్తగా తెలుసుకోడానికి అవకాశం దొరకలేదు.

4. వామపక్షీయులపైన, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులపైన, పెద్ద ఎత్తున అబద్ధాల ప్రచారం, నిందా ప్రచారం, మత ప్రచారమూ, కుల తత్వమూ, రాష్ట్రీయత్వప్రచారాలూ, అల్ప సంఖ్యాకులను బెదరించడమూ, సోషియల్, కులాలవారులను వ్యతిరేకంగా నిందా ప్రచారము. ఇటువంటి ప్రచారం 1957 లో కన్నా యీసారి యెక్కువ పరిధిలో జరిగింది. వివిధ తరగతుల్లోనూ, వివిధ కులాలవారిలోనూ రకరకాల ప్రచారం; "పాయిగాన్," "ఇస్లామ్" వంటి పత్రికల ద్వారా, మతం పేరుతో అబద్ధాల ప్రచారం.

5. పెద్ద యెత్తున భయపెట్టడం; గూండా పద్ధతులద్వారా భీతావహాన్ని కలిగించడం; ప్రభుత్వోద్యోగులను లెక్కచేయడం.

6. పోలీసు, విజిలెన్సు బడా పెట్టుబడిదారులిచ్చిన డబ్బుతో కాంగ్రెసు ఓటర్లను కొనడం, వారిని తనవైపు తిప్పుకోవడం; ప్రభుత్వ ధనాన్ని కూడా అందుకై వినియోగించడం.

7. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో బలహీనంగా వామపక్షాలు కాంగ్రెసు ఓటు బ్యాంకులను ఛేదించడం

8. తప్పుడుపోట్లు పెద్దఎత్తున చేయడానికి ఏర్పాట్లు.

ఇవిగాక, కాంగ్రెసు గెలుపొందేటట్లు చేయడానికి, పోలింగు బూత్ లను కూడా ఏర్పాటు చేయడం.

ఎన్నికల ఉద్యమంలో బలహీనతలు

ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదం కొంచెంపోరాడడానికి కాంగ్రెసు పైన పేర్కొన్న ఎత్తుగడలను అవలంబించడం ప్రధాన కారణం. దానితోపాటు మన బలహీనతలు కూడా వున్నాయి. అవి యివి:

1. ప్రత్యామ్నాయ ప్రభుత్వ నినాదానికి పాలకవర్గాల విచ్ఛిన్నతే ప్రాముఖ్యాన్ని ప్రారంభదశల్లో మన మివ్వలేదు. అప్పటికి ఆ నినాదంపై అవగాహన కొంత తరకు లాంఛనప్రాయంగా వుంది. కాలంగడిచేకొద్దీ ప్రజలు ఉత్సాహాన్ని మాచి ఆ నినాదం గురించి మనకు విశ్వాసం కుదరడం ఆరంభమైంది. ఈ నినాదం ప్రాధాన్యాన్ని పార్టీ సభ్యులకుకూడా సరిగా వివరించలేదు. అదీగాక, పాలకవర్గ పార్టీ నిర్మించిన ఎత్తుగడలను గురించి మనకు సరైన అవగాహన లేకపోయింది. అందుకు కారణం, కాంగ్రెసు పట్ల మనకున్న భ్రమలే.

2 రాష్ట్రపార్టీ ఆఫీసు అనేక ప్రచారపత్రికలను విడుదలచేసింది. దీన పత్రిక 'స్వాధీనత' హిందీ జాతీయపత్రిక ఎన్నికలలోపాల్గొన్న రాజకీయోద్యమకులలో ముఖ్యమైన పాత్రను వహించాయి అయినప్పటికీ, ఎన్నికల ఉద్యమానికి కలుపుతింగా రాజకీయంగానూ, నిర్మాణ రీత్యానూ ఒక కేంద్ర స్థానత్వం ఉండేందుకు సరైన కార్యక్రమం తీసుకోలేదు.

3 రాష్ట్రపార్టీ ఆఫీసు అనేక ప్రచారపత్రికలను విడుదలచేసింది. దీన పత్రిక 'స్వాధీనత' హిందీ జాతీయపత్రిక ఎన్నికలలోపాల్గొన్న రాజకీయోద్యమకులలో ముఖ్యమైన పాత్రను వహించాయి అయినప్పటికీ, ఎన్నికల ఉద్యమానికి కలుపుతింగా రాజకీయంగానూ, నిర్మాణ రీత్యానూ ఒక కేంద్ర స్థానత్వం ఉండేందుకు సరైన కార్యక్రమం తీసుకోలేదు. పార్టీ సభ్యులకు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మధ్య తరగతి రైతాంగంలోనూ అనవసర భయాన్ని కలిగించాయి. ఆ రైతులు మన పట్ల వ్యతిరేకతను చూపారు. మన సంఘం ఎక్కడైతే, అన్ని తరగతుల రైతులను సమీకరించిందల్లారా, అక్కడ మనకు వారినుండి పెద్దగా బలం లభించింది. కాంగ్రెసువారిని తిప్పుదారి పట్టించగలిగింది.

7 చాలమంది కార్మికులు ఎన్నికల ఉద్యమంలో పనిచేశారు. వారిలో పార్టీ సిబ్బందిని, పార్టీ ప్రాథమిక రాజకీయాలను గురించి తెలుసుకోవాలనే ఆకాంక్ష వెల్లడైంది; ఎన్నికల్లో ప్రధానమైన బలహీనతలను మట్టుపెట్టి, భవిష్యత్ పోరాటానికి సన్నాహం చేయడానికి వారు పార్టీలో చేరాలను కుంటున్నారు

8. మొత్తంగా చూచినట్లయితే, పార్టీ పలుకుబడీ, బలమూ పెరిగాయి. అనేక రాష్ట్ర ప్రాంతాల్లోనూ, ముఖ్యంగా, కిసాన్ ప్రజల్లో మన పార్టీ పలుకుబడి విస్తరించింది.

తక్షణ కర్తవ్యాలు

ఈ పరిస్థితుల్లో పాలకవర్గమూ, వ్యూహరచనలోనూ సాగించిన పోరు ఉధృతమైనదానిని నిరోధించేటందుకూ మరింత ధైర్యంగా ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకుపోయేటందుకూ, మనబలాన్ని వృద్ధిపరం చేసుకునేటందుకూ, మన బలహీనతలను తొలగించుకొని, మన పార్టి బలాన్ని పెంచుకునేటందుకూ ఈ తక్షణ కార్యక్రమాన్ని మనం ఆమోదించాలి:

1. పార్టీలో అన్ని స్థాయిల్లోనూ ఎన్నికల గుణపాఠములను అర్థంచేసుకోవడం.

2. కాంగ్రెసూ, గ్రామీణ వ్యవస్థ పద్ధతులు, రైతుల్లో విచ్ఛిన్నం తీసుకురావాలని చేసిన తప్పుడు ప్రచారాన్ని గురించి రైతాంగం నిజం తెలుసుకునేలా మనం చేయాలి; కమ్యూనిస్టు విధానాలపట్ల పైన చెప్పిన తప్పుడు ప్రచారాన్ని తిప్పికొట్టడానికి, మనం ప్రచారాన్ని సాగించాలి. రైతు బ్రతుకు అన్నది ప్రధాన సమస్య. పేద రైతులనూ, వ్యవసాయ కార్మికులనూ చైతన్యవంతులను చేసి వారిని విప్లవాణిత్వా పటిష్టం చేయవలసిన బాధ్యత మన పైనవుంది. అట్టి బాధ్యత యీనాడు పెరగడంతో పాటు ఈ పద్ధతులను తరిగి రైతు వర్గంలో బ్రహ్మం చేయవలసిన ప్రాముఖ్యతకూడా పెరిగింది. ఈ విషయంపై, పార్టి కిసాన్ సభ విస్తారంగా సర్వులను చేసి, ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలి

3. 'గ్రామాలవైపు మళ్ళండి' అన్న ఉద్యమాన్ని మరింత సమర్థవంతంగా నడిపాలి; ముఖ్యంగా ఈ విషయంపట్ల కార్మికవర్గం దృష్టిగా ఉండేటట్లు చేయాలి; కార్మిక-కర్షక మైత్రిని తగిన ప్రాముఖ్యతనిచ్చిన తర్వాత, కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవాలి

10 అల్ప సంఖ్యాకుల సమస్యలను, ప్రయోజనాలను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించడం మరింత మనకు కలసివస్తుంది. వారిని ప్రజాతంత్ర ఉద్యమంలోకి తీసుకురావడానికి మనం పనిచేయాలి

11. ఎన్నికల్లో కష్టపడి అనుభవాన్ని కార్యకర్తలను సమీకరించి, నిర్మాణ రీత్యా పటిష్టం చేయాలి. పార్టీ కార్యక్రమాలను చేపట్టి కార్యకర్తలను తరిగి ప్రజా సంఘాల్లో నిమగ్నులను చేయాలి.

12. స్వాధీనత జాతీయ పత్రిక ఎన్నికల్లో పెరిగాయి ఆ అనుభవాల ప్రకారం తగ్గించడం మానాలి. అమ్మకాలు పెంచాలి.

13. మార్క్సిస్టు సాహిత్య అమ్మకాన్ని ప్రముఖంగా పెంచాలి.

14. పార్టీ నిధులను పోగుచేసే ఉద్యమం అన్ని స్థాయిల్లోనూ జరగాలి.

15. కార్యక్షేత్రమును తరించే దృఢం కార్యకర్తలకు కలిగించడానికి ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలి; కార్యకర్తలను తరిగి నిష్ణాతులను చేయాలి

16. అన్ని జిల్లాల్లోనూ, నిర్మాణ యంత్రాంగాలను నిర్మించాలి.

ముందు చూపు

(3 వ పేజీ తరువాయి)

వున్నమాటనాను.

నేనన్నమాట ఆయనలో ఉడికించి, ఆర్థిక శాస్త్రంమీద ఒక చిన్న ఉపన్యాసానికి కారణమయింది ఆ లెక్చరంతా ఇక్కడ వ్రాసి నేను మీ అమూల్యమైన కాలం వృధా చెయ్యదలచుకోలేదు. దాని సారాంశం మాత్రం వ్రాస్తాను.

కాలుగుతంచేల తేలగాడు మారు రూపాయలకూ అడ్డ క్రింగపెట్టడమనట. ఫిల్లీలో జీతా తెక్కువ చెల్లించగల మనుషులెక్కువ, ఇళ్లు తక్కువ కాబట్టి అద్దెలెక్కువ అనే పరిధరాగిరాకల ఆర్థిక మాత్రంతంలు. ఉపన్యాసంలో రెండవ వాంశం ధనవంపాదన గురించి. ధనసంపాదన తప్పకూడదు అనే తెచ్చిఇచ్చేదున్నాను. కాలంలోకి ఆ క్షణంలో ఒక పండేశాం కలిగింది. ఇంట్లో ఇల్లాలువున్న జాగీరేతే, ఏదు చెప్పాలి అనుకున్నాను. కొంపదుంటే ఆగిపోనుకూడా ఇప్పుడే కలుగుతోంది. ఇక్కడ ప్రాణి నేను మీ అమూల్యమైన కాలంవృధా చెయ్యదలచుకోలేదు. దాని సారాంశం మాత్రం వ్రాస్తాను.

కాలుగుతంచేల తేలగాడు మారు రూపాయలకూ అడ్డ క్రింగపెట్టడమనట. ఫిల్లీలో జీతా తెక్కువ చెల్లించగల మనుషులెక్కువ, ఇళ్లు తక్కువ కాబట్టి అద్దెలెక్కువ అనే పరిధరాగిరాకల ఆర్థిక మాత్రంతంలు. ఉపన్యాసంలో రెండవ వాంశం ధనవంపాదన గురించి. ధనసంపాదన తప్పకూడదు అనే తెచ్చిఇచ్చేదున్నాను. కాలంలోకి ఆ క్షణంలో ఒక పండేశాం కలిగింది. ఇంట్లో ఇల్లాలువున్న జాగీరేతే, ఏదు చెప్పాలి అనుకున్నాను. కొంపదుంటే ఆగిపోనుకూడా ఇప్పుడే కలుగుతోంది. ఇక్కడ ప్ర